

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

TÁJÉKOZTATÓ

AZ OKÉT RÉSZÉRE

A 2016. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSRŐL

Az összeállítás az alábbi szerkezetben készült:

I.	Makrogazdasági folyamatok alakulása, a Kormány gazdaságpolitikai döntései és eredményei.....	1
II.	A 2016. évi költségvetés keretei.....	3
III.	A 2011-2014. években végrehajtott bérpolitikai intézkedések bemutatása.....	4
IV.	Elfogadott, illetve kidolgozás alatt álló életpályák, intézkedések.....	8

I. Makrogazdasági folyamatok alakulása, a Kormány gazdaságpolitikai döntései és eredményei

A 2010-es kormányváltás óta a gazdaságpolitika célja a foglalkoztatás bővítése, a versenyképesség javítása, a kiegyensúlyozott gazdasági növekedés biztosítása, valamint az államadósság csökkentése és a költségvetési hiány 3% alatt tartása. Ennek érdekében **a Kormány az elmúlt öt évben jelentős strukturális átalakításokat hajtott végre, többek között a munkaerőpiac, a nyugdíjrendszer, az adórendszer, az oktatás és a közigazgatás területén.**

A magyar gazdaságban 2013-ban megindult az elmozdulás egy egészségesebb és kiegyensúlyozottabb növekedési szerkezet irányába. Az elmúlt negyedévekben beérkezett adatok pedig azt bizonyítják, hogy ez az elmozdulás tartóssá vált. **A magyar gazdaság 2014-ben 3,6%-kal bővült. A kedvező trendek következtében a magyar GDP 2014 végén elérte a válság előtti szintet.**

Pozitív fejlemény, hogy **a magyar gazdaság úgy mutat fel jelentős bővülést, hogy közben a belső és a külső egyensúlyát is megőrzi,** vagyis a növekedést nem hitelfelvétel alapozza meg, valamint az ország sérülékenysége is tovább csökken. Ezt jól tükrözi, hogy a fegyelmezett fiskális politika és a 2010-től végrehajtott strukturális átalakítások következtében **Magyarország 2013-ban kikerült a 2004 óta fennálló túlzott deficiteljárás alól.** A pénzügyi piacok is elismerik a Kormány fenntartható költségvetési pályát biztosító gazdaságpolitikáját, hiszen az államadósság finanszírozási költsége számottevően csökkent, és az állampapírhozamok is rekord alacsony szintre süllyedtek, új történelmi minimumhozamok alakultak ki az állampapírok piacán.

A gazdasági növekedés gyorsulása azért is kedvező, mert a munkaerőpiacra is pozitívan hat. Ezt jól tükrözi, hogy a foglalkoztatottak száma rendre számottevő mértékben bővül, amihez a versenyszféra is érdemben hozzájárul. E kedvező munkaerő-piaci folyamatok a fogyasztás további, jövőbeli növekedését is támogatják. A dinamikus gazdasági növekedés mindezek mellett az államháztartás egyenlegét is javítja.

A Kormány kiemelt célja a munka becsületének helyreállítása és annak elérése, hogy minél többen jussanak munkához. A munkapiacra aktívak száma és a foglalkoztatási ráta Magyarországon jellemzően alacsonynak számított az EU-ban, amelyen tovább rontott a válság, gyengítve az ország versenyképességét és potenciális növekedését, komoly szociális problémákat generált, egyúttal a költségvetés számára is kedvezőtlen, hiszen kevesebben járulnak hozzá a közteherviseléshez. A Kormány átfogó intézkedési meghozták gyümölcsüket, 2014-ben a munkapiaci mutatók masszív javulást mutattak. A munkaerőpiacra aktívak száma a 2015. januárig

tartó három hónapos időszak átlagában megközelítette a 4,5 millió főt, a foglalkoztatottak száma rekordszintű 4,2 millió fő közelébe nőtt. A foglalkoztatási ráta ezzel megközelítette az 55%-ot, 1992 óta a legmagasabb rátát eredményezve. Az EU-hoz újonnan csatlakozott országok csoportját vizsgálva 2012 óta hazánkban látható a foglalkoztatás legnagyobb arányú bővülése, egyedül Magyarországon haladta meg a foglalkoztatás a 2008-as év szintjét. A munkanélküliségi ráta az EU-ban is az egyik legalacsonyabbnak számít.

A kedvező inflációs környezet alakult ki, melynek elérésében kiemelt szerep jutott a kormány rezsicsökkentő gazdaságpolitikájának. Makrogazdasági szempontból különösen kedvező, hogy a lakossági energiaárak csökkentésének köszönhetően a családok 2014-ben 300 milliárd, 2015-től kezdődően pedig évente közel 340 milliárd forint kiadásától mentesülnek, fogyasztásuk élénkülését ösztönözve. Az alacsony infláció („a szegények adója”) a szegényebbek helyzetét könnyíti leginkább, de alapvetően a gazdaság összes szereplőjére pozitív hatással van.

A pénzromlás mérséklődésével idén növekszik a bérek és a nyugdíjak reálértéke, így a háztartások által elkölthető jövedelem, amely a fogyasztás élénküléséhez és gazdasági fellendüléshez vezet. Az üzleti szféra számára az alacsony infláció kiszámíthatóbb gazdasági környezetet teremt, illetve lehetővé teszi a hozamok csökkenését, ami könnyíti a vállalkozások és az új beruházások finanszírozását. 2015-ben is alacsony marad az áremelkedés üteme, melyben az októberi harmadik körös rezsicsökkentő intézkedések hatása is megjelenik biztosítva a jövedelmek értékállóságát, támogatva a gazdasági folyamatokat.

A növekedés szerkezete stabil és fenntartható: miközben a korábbi időszakban kizárólag a kivitel járult hozzá a magyar gazdaság bővüléséhez, addig az utóbbi negyedekben a fogyasztás és a beruházások is egyre markánsabban támogatják a fellendülést.

Az erőteljesen javuló foglalkoztatási mutatók, a növekvő bérek, valamint az alacsony inflációnak köszönhetően megvalósuló reálbér-emelkedés mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a fogyasztás is egyre erőteljesebben járuljon hozzá a magyar gazdaság növekedéséhez.

A magyar gazdaság idei évi impozáns teljesítményéhez kimagasló volt a beruházások hozzájárulása. Magyarországon 2014-ben több mint 6800 milliárd forint értékű beruházás valósult meg, amelynek eredményeként hazánk 21,3%-os beruházási rátája újra felülmúlja a Visegrádi országok átlagát.

A költségvetés stabilizálásával egyidejűleg a bruttó államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2011-től kezdve csökkenő pályára állt, a 2011. évi 81%-ról 2014 végére 76,9%-ra süllyedt. Ezzel azon kevés tagállam közé tartozunk az EU-ban, amelyek képesek voltak csökkenteni adósságrátájukat az adott időszakban.

Az intézkedések eredményei az életszínvonal mutatók 2010 és 2014 közötti alakulásában is megjelennek:

	2010	2011	2012	2013	2014
Bruttó bér-és keresettömeg	2,9	4,8	4,0	4,4	7,7
Bruttó átlagkereset	1,3	5,2	4,7	3,4	3,0
<i>ebből: versenyszektor</i>	3,3	5,4	7,3	3,6	4,3
<i>költségvetés</i>	-2,8	3,8	-1,7	3,6	1,2
Nettó átlagkereset	6,8	6,4	2,1	4,9	3,0
<i>ebből: versenyszektor</i>	7,6	8,0	4,4	5,2	4,3
<i>költségvetés</i>	5,3	2,0	-3,4	4,6	1,2
Egy keresőre jutó nettó reálbér	2,0	2,4	-3,6	3,1	3,2
<i>ebből: versenyszektor</i>	2,6	3,9	-1,3	3,4	4,5
<i>költségvetés</i>	0,5	-1,8	-9,0	2,9	1,4
Rendszeres reáljövedelmek változása	5,2	4,6	-2,8	2,3	1,5
Vásárolt fogyasztás növekedése folyó áron	0,6	4,9	4,2	3,1	3,1
Foglalkoztatottak száma	-0,4	0,7	1,8	1,7	5,3
<i>ebből: verseny- és non-profit szféra</i>	-1,3	2,2	1,7	1,0	4,5
<i>ebből: közszféra</i>	3,3	-4,9	2,3	4,6	8,7
Alkalmazottak száma	1,5	-0,4	-0,6	1,0	4,6
<i>ebből: verseny- és non-profit szféra</i>	0,3	1,3	-1,8	0,1	2,6
<i>ebből: közszféra</i>	3,3	-4,9	2,3	4,6	8,7

Adatok: KSH, NGM számítás

Megjegyzés: a közszféra esetében több évben az összetétel-hatás miatt van csökkenés.

A közszféra adatai közfoglalkoztatás nélkül a következők szerint alakultak (előző év= 100):

	2010	2011	2012	2013	2014
Bruttó átlagkereset	-0,6	-0,7	3,7	6,0	5,9
Nettó átlagkereset	7,4	-1,8	2,1	7,1	5,9
Egy keresőre jutó reálbér	2,4	-5,5	-3,4	5,3	6,1
Alkalmazottak száma	-0,2	-1,7	-2,3	1,6	3,5

Adatok: KSH, NGM számítás

A munkavállalók átlagos nettó reálbér pozícióját a családi kedvezmény bevezetése és kibővítése 2011 és 2014 között **átlagosan 5,2%-kal javította a KSH adatai szerint**, ami a fenti adatokban nem szerepel.

II. A 2016. évi költségvetés keretei

A Kormány 2010 óta kiemelt célként kezeli az ország költségvetésének fenntartható mederben tartását, illetve az Uniós tagsággal járó költségvetési szabályoknak való megfelelés biztosítását. Az elmúlt évek során sikerült fenntartható, 3%-os hiányszint alatt stabilizálni a költségvetést, illetve visszafordítani az államadósság GDP-hez viszonyított arányának korábban tartósan emelkedő trendjét. A Kormány a 2016. évre vonatkozóan a GDP arányában 2,0%-ban határozta meg az európai uniós módszertan szerinti hiánycélt.

E stabilizálás a gazdaság fejlesztésén és a gazdaság növekedésének támogatásán alapult. A Kormány a jövőben is elkötelezett amellett, hogy a költségvetési hiány, valamint az államadósság csökkenő pályája biztosított legyen. A 2016. évet érintő költségvetési politika továbbra is prioritásának tekinti a gazdasági növekedés támogatását, illetve megőrzését. A Kormány szándéka,

hogy a gazdasági növekedés eredményeiből az adócsökkentések révén a családok széles köre részesülhessen.

Mindezek figyelembe vételével a 2016. évi költségvetés főbb célkitűzései a következők:

- a családok helyzetének javítása a családi adókedvezmény mértékének növelésén keresztül (azaz: 2016-tól kezdődően négy év alatt fokozatosan kétszeresére nő a két gyermeket nevelő családok által érvényesíthető családi kedvezmény mértéke (a jelenlegi havi 10 ezer forintról 2019-re 20 ezer forintra),
- a kormánytisztviselői életpálya program elindítása (az év második felétől), továbbá a pedagógus életpálya-modell folytatása, illetve a rendvédelmi és honvédelmi életpálya felfutása,
- adóterhek csökkentése (a személyi jövedelemadó kulcsa a 2015-ös évben alkalmazott 16%-ról 2016-ban 15%-ra csökken, áfa csökkentés),
- adminisztratív terhek (egyes eljárási illetékek) csökkentése az Államreform 2 keretében,
- az ingyenes gyermekétkeztetés bővítésének folytatása,
- folytatódik a közmunka dinamikus felfutása a „segély helyett munka” elv érvényesítésének megfelelően, kiemelt célkitűzés továbbra is a segélyezettek újbóli integrálása a munka világába,
- az európai uniós programoknál maximális forrásfelhasználás,
- 2016-ban teljes évben hat a családok otthonteremtési támogatása (a támogatás bővítése 2016-ban is folytatódik és igénybe vehető új vagy használt lakás megvásárlására, lakásépítésre, továbbá meglévő lakóépület bővítésére, továbbá a támogatásra már az egy gyermeket nevelő vagy vállaló családok is jogosulttá válnak),
- a nyugdíj kiadások és a jövedelempótló ellátások reálértékének megőrzése,
- a gazdasági növekedés serkentése az exporttevékenységeket végző kis- és középvállalkozások hitelfelvételi lehetőségeinek bővítésén keresztül.

A gazdasági fejlődés főbb jellemzői tekintetében a Kormány az alábbiakkal számol:

Megnevezés	2014 (tény)	2015 (előrejelzés)	2016 (előrejelzés)
GDP növekedése,%	3,6	3,1	2,5
GDP értéke folyó áron (milliárd forint)	31 891	33 646	35 188
GDP deflátor,%	3,1	2,3	2,1
Fogyasztói árindex változása (éves átlag)	-0,2	0	1,6

III. A 2011-2014. években végrehajtott bérpolitikai intézkedések bemutatása

Az elmúlt években a Kormány a közsférában foglalkoztatottak jövedelmi helyzetét a gazdaság teljesítőképessége és a költségvetés egyensúlyi helyzete adta lehetőségek mentén javította.

Összefoglalóan elmondható, hogy a 2011-2014. években elfogadást nyert az új pedagógus illetmény-előmeneteli rendszer, jelentős és pozitív változások realizálódtak az egészségügyi ágazatban foglalkoztatottak illetményében; megjelent az ágazati bérpótlék a szociális ágazatban; kiegészítő juttatást kaptak a rendőrségnél, tűzoltóságnál, büntetés-végrehajtásnál, vám- és pénzügyőrségnél dolgozó tiszthelyettesek és zászlósok, valamint a Honvédség altiszti és legénységi állománya; módosult a bírói és ügyészi illetményalap. A 2011-2014. években végrehajtott bérpolitikai intézkedések a közsférában foglalkoztatottak **694,7 ezer fős létszámán belül mintegy**

380 ezer főnek javították a jövedelem viszonyait, tehát az intézkedésekben érintett ágazatokban foglalkoztatott 440 ezer fő 86%-ának.

A bérpolitikai intézkedésben nem érintettek jelentős része pedig az évenkénti minimálbér és garantált bérminimum emelés által részesült béremelésben. Az alacsony keresetű családok munkavállalók reálbére 2010-et követően – köszönhetően a családi kedvezmény bevezetésének, és a bruttó minimálbér e ciklusban bekövetkezett, európai viszonylatban harmadik legmagasabb növekedésének is – minden évben jelentősen emelkedett: a minimálbér vásárlóértéke egy eltartott gyermek esetén 2014-ben 14%-kal, két eltartott gyermek esetén pedig 29%-kal magasabb a 2010. évinél.

A minimálbér vásárlóereje 2013-tól kezdődően már családi kedvezmények nélkül is növekedett. A rezsicsökkentés, a devizahitelek terheinek mérséklése szintén javította a közsférában dolgozók jövedelmi helyzetét.

A KSH adatai jól tükrözik a 2011-2014. években végrehajtott bérpolitikai intézkedések rendszeres átlagkeresetek mértékére gyakorolt pozitív hatását az érintett ágazatokban.

A. A pedagógusok többlépcsős béremelése

Az Országgyűlés 2013. augusztusában – a köznevelési törvényt módosítva – kötelezettséget vállalt a pedagógusok új illetmény-előmeneteli rendszerének teljes körű, 5 lépcsőben történő, ütemezett bevezetésére 2013. szeptember 1-jétől. *(A pedagógusok jövedelme így 2017-ig minden tanév kezdetén a jogszabályokban foglalt mértékkel tovább nő.)*

Ehhez igazodóan a költségvetés első lépésként **2013 szeptemberében a várható teljes keresetnövekedés kiadásainak 60%-át biztosította, majd a 2017/2018. tanévvel bezárólag, tanév indításkor, évente további 10-10%-át kell biztosítsa.**

A Kormány – maradéktalanul eleget téve törvényi kötelezettségének – megteremtette a pénzügyi feltételeit e nagy jelentőségű lépésnek, ennek megfelelően a 2013. évi és a 2014. évi költségvetési törvény mintegy 167,4 ezer, az **egyházi és a humánszolgáltatók nélkül 141,8 ezer pedagógus** számára

- **2013-ban 26,5 milliárd forint,**
- **2014-ben mintegy 98,3 milliárd forint,**
- **2015-ben mintegy 21,2 milliárd forint**

többletforrást épített be az előző évhez képest a köznevelés ágazatába a megemelt bérek kifizetésének forrásául.

Az új pedagógus illetmény-előmeneteli rendszer bevezetésével érezhető mértékben emelkedett a pedagógusok havi bruttó illetménye, 2013. szeptember 1-jétől átlagosan mintegy 26%-kal (208 ezer Ft-ról 262 ezer Ft-ra), 2014. január 1-jétől – a minimálbér növekedése miatt – további 3%-kal (270 ezer Ft-ra), 2014. szeptember 1-től 3,7%-kal (280 ezer Ft-ra).

A pedagógusok illetményszámításának alapja 2014-ig a mindenkori minimálbér volt, annak emelkedése tehát még előnyösebb helyzetbe hozza a pedagógusokat, ellenben jelentős terhet jelentett a költségvetésnek. Indokolt volt azonban, hogy a közsféra ezen szegmensében is a jövedelmek a költségvetés peremfeltételeihez illeszkedve alakuljanak, ezért 2015-től az illetményszámítás alapja a 2014. évi minimálbér szintjén [101 500 Ft] került rögzítésre. A pedagógus illetmények vetítési alapját a 2016. évi költségvetési törvény tervezetében is 101 500 forintban javasoljuk megállapítani.

A jövő évi költségvetési törvénybe a pedagógus életpálya ütemezett bevezetéséhez 21,5 milliárd Ft többletforrást javasolunk beépíteni.

Az előmeneteli rendszernek csak az egyik eleme az ütemezett illetményemelés. A második elem – a munkában eltöltött időn és a végzettség szintjén túl – a minősítés eszközével magasabb

illetménykategóriába sorolja **2015-től a pedagógusokat** Ennek fedezetére **2015-ben mintegy 11,8 milliárd forint** többlet került beépítésre az előző évhez képest az EMMI költségvetésébe.

Az illetményemelés nem terjedt ki a közoktatás ágazatban nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottakra.

B. Az egészségügyi ágazat többletcsős béremelése

A Kormányprogramban és a Semmelweis Tervben meghatározott irányvonalak mentén **2012-ben megkezdődött** az egészségügyi dolgozók bérfeljesztési folyamata. A Kormány az Egészségbiztosítási Alapnál a gyógyító-megelőző ellátás területén 30,55 milliárd forint forrást biztosított az orvosok és az egészségügyi szakdolgozók (15,0 -15,0 milliárd forint), az egyéb felsőfokú végzettséggel rendelkező szakemberek (550,0 millió forint) – béremelésének végrehajtására.

Az ágazati béremelés ezen első köre a Kormány rendeletében felsorolt, érvényes finanszírozási szerződéssel rendelkező,

- kizárólag állami, önkormányzati, egyházi, vagy felsőoktatási intézményi tulajdonban, illetve fenntartásban álló,
- fekvő- vagy járóbeteg-szakellátást, valamint egyéb egészségügyi szolgáltatást (mentés, betegszállítás, vérellátást) nyújtó,

egészségügyi szolgáltatóknak (ide nem értve a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményeket) meghatározott munkakörben foglalkoztatott egészségügyi dolgozókat érintette.

A béremelésben összesen közel 90 ezer szakember (15.926 fő orvos, 72.578 fő egészségügyi szakdolgozó, továbbá 1.455 fő egyéb felsőfokú végzettséggel rendelkezőt) részesült, amely 2012. január 1-jéig visszamenőleges hatállyal 2012. augusztusától került kifizetésre.

A béremelés következtében – az EMMI adatai alapján – az ágazati keresetek átlagosan 17,6%-kal, az orvosi keresetek 19,4%-kal, az egészségügyi szakdolgozói keresetek 15,6%-kal emelkedtek.

A 2012. évi béremelésre felhasznált 2012. évi többletforrás összege 26,4 milliárd forint volt.

A 2012-ben megkezdett egészségügyi ágazati béremelés **2013-ban tovább folytatódott.** Ez évben az Egészségbiztosítási Alap költségvetésében további mintegy 30 milliárd forint bérfeljesztésre felhasználható költségvetési forrás állt rendelkezésre, amelyből az alapellátás finanszírozás emelésére elkülönített összeg 6.140,0 millió forint volt.

A 2012. évi béremeléshez képest a béremelésre jogosító munkakörök nem változtak, a béremelésre jogosult intézmények köre – az időközben jogosultságot szerzett intézményekkel – nőtt, azonban a béremelésre való jogosultság törvényben rögzített intézményi feltételei továbbra is változatlanul fennállnak. A bérfeljesztés mértéke a jogosultak egyes csoportjai tekintetében eltérő volt. Jelentősebb béremelésben azon csoportok részesültek, akik a 2012. évi ágazati béremelés során kisebb összegű béremelést kaptak, mint a szakorvosok, vagy a diplomás szakdolgozók. Mind az orvosok, mind az egészségügyi szakdolgozók részére új, önálló bértábla került kialakításra.

2013. január 1-jéig visszamenőlegesen közel 95 ezer egészségügyi dolgozó részesült béremelésben, a visszamenőleges kifizetésre a 2013. szeptember havi illetménnyel került sor az alábbiak szerint:

- valamennyi, az előző évi bérfeljesztésben részesült dolgozó 2013. évben legalább bruttó 10 ezer forint/fő/hó illetményemelésben részesült. Az egységes egészségügyi szakdolgozói illetménytábla A-E kategóriájában azok esetében, akik minimálbér/garantált bérminimum emelést kaptak, a két emelés együtt adta ki a 10 ezer forint összeget,
- azok a csoportok jelentősebb béremelésben részesültek, akik a 2012. évi béremelés kapcsán kevesebbet kaptak. A diplomás egészségügyi szakdolgozók béremelése kiegészült

41.435 forint/fő/hó értékre, az egyéb diplomásoknak megfelelően. Az intézményi gyógyszerészek béremelése kiegészült az orvosokénak megfelelő 75.820 forintra,

- a szakorvosok jelentősebb illetményemelésben részesültek, mint a szakorvosjelöltek. A szakorvosjelöltek, a szakvizsgával nem rendelkezők és azok a szakorvosok, akiknek a legmagasabb személyi alapbére (alapilletmény) és rendszeres illetménypótlékainak összege meghaladja a 480 ezer forintot, egységesen 10 ezer forint/fő/hó emelést kaptak, a 450 ezer forint alatt kereső szakorvosok egységesen 40 ezer forint/fő/hó emelésben részesültek. A szakorvosok esetében a két érték között az emelés mértéke sávosan változik,
- az egyéb diplomások kategóriába sorolt dolgozók szintén havi 10 ezer forint/fő/hó emelésben részesültek.

A 2013. évi béremelés következtében – az EMMI adatai alapján – az ágazati keresetek átlagosan 8,2%-kal, az orvosi keresetek 10,8%-kal, az egészségügyi szakdolgozói keresetek 8,1%-kal emelkedtek.

A 2013. évben végrehajtott béremelésre felhasznált 2013. évi többletforrás összege 19,9 milliárd forint volt.

Így a 2013. évben az előző évi béremelés áthúzódó hatásával együtt összesen 49,2 milliárd forint került kifizetésre a béremelések fedezetéül.

A 2014. évi költségvetésben a korábbi években végrehajtott béremelések kifizetésére elkülönített forrás összege 53,5 milliárd forint volt, amely tartalmazza a 2013. évi béremelés áthúzódó hatásának többletét.

A 2015. évi költségvetés tartalmazza az előző években végrehajtott béremelések (53,5 milliárd forint) és az alapellátási finanszírozási bővítések (mintegy 24,5 milliárd forint) fedezetét.

A béremelés az egészségügyi ágazatban sem terjed ki a nem alaptevékenységet ellátó dolgozókra.

C. A szociális ágazatban foglalkoztatottak béremelése

2014. január 1-jétől – a munkában eltöltött évek és a végzettség függvényében – ágazati pótlék került bevezetésre a **szociális ágazatban** foglalkoztatottak (90 ezer fő, humánszolgáltatók nélkül 65 ezer fő) részére, a pótlék bevezetésére 2014. évben 11,8 milliárd forint került átadásra (az állami és önkormányzati fenntartók részére: 8,3 milliárd forint). Az ágazati pótlék bevezetése átlagosan nettó 5.830 Ft-ot jelentett a munkavállalók részére (bruttó 6 000-17 200 Ft között változik).

A juttatás fedezetéül 2014. évben 11,8 milliárd forint került átcsoportosításra a céltartalék terhére (ebből 5 555,8 millió forint önkormányzati, 2 757,8 millió forint állami, és 3 486,4 millió forint a nem állami, egyházi fenntartók részére) a **2015. évi éves szintű kihatása 12,2 milliárd forint**, amelyből 9 068,7 millió forint kerül a közszférában foglalkoztatottakhoz. **Ez a béremelés az ágazatban dolgozók teljes körére kiterjedt.**

D. A rendvédelmi szervek béremelése

A Belügyminisztérium irányítása alá tartozó **rendvédelmi szervek**, valamint (2013-tól) az Országgyűlési Őrség tiszthelyettesi és zászlósi rendfokozattal rendelkező állománya (összesen 40 944 fő)

- **2012. évben és 2013. évben** havi 14 ezer forint összegű, míg
- **2014. évtől** további havi 10 ezer forint, összesen havi 24 ezer forint összegű kiegészítő juttatásban részesül.

A 2012. évi bevezetés fedezetét (9,1 milliárd forint) a költségvetési törvény tárgyalása során módosító indítvány teremtette meg, az összeg 2013-tól a Belügyminisztérium és az Országgyűlés fejezet költségvetésében került biztosításra. A 2014. évi 5,7 milliárd forintos növekmény fedezetét a céltartalék terhére történő átcsoportosítás biztosította, ennek 2015. évi bázisba épülő éves szintű kihatása 6,2 milliárd forint.

E. A Honvédelmi Minisztérium szerveinél végrehajtott béremelése

A HM fejezet **altiszti és legénységi** (13.181 fős) állománya 2014-től havi 10 ezer forint összegű kiegészítő juttatásban részesült, ehhez 1,8 milliárd forint beépülő jellegű támogatás biztosítására volt szükség, amelyet a céltartalék terhére történt átcsoportosítás fedezett. A juttatás 2015. évi éves szintű kihatása 2,0 milliárd forint.

A kiegészítő juttatás az új, 2015 júliusától bevezetésre kerülő rendvédelmi és honvédelmi életpályával megszűnik, azonban az életpálya szerinti emelés alapjába beszámításra került, azaz az átlagosan 30%-os bértömeg emelés az ezzel együtt számított összegre épül.

F. Az igazságügyben foglalkoztatottak béremelése

A bírói és ügyészi illetményalap 2012. január 1-jével 10%-kal (356 ezer forintról 391,6 ezer forintra) emelkedett, ezzel párhuzamosan a titkári szorzószámok emelkedtek, bővült a címpótlék alkalmazásának köre, új mozgó bírói pótlék került bevezetésre. Az illetményalap emelésével párhuzamosan kivezetésre került a bírák esetében a 13. havi juttatás. Az intézkedések éves szinten 9,3 milliárd forintos többletet jelentettek, melynek fedezete a fejezetek költségvetésében került biztosításra. Az illetményemelés hatása 16,1 ezer főt érintett.

IV. Elfogadott, illetve kidolgozás alatt álló életpályák, intézkedések

Az új közszolgálati életpálya bevezetéséről szóló 1846/2014. (XII. 30.) Korm. határozat alapján kidolgozásra került a **rendvédelmi életpálya**, és a **honvédelmi életpálya**, a kapcsolódó törvényeket az országgyűlés már elfogadta. **Jelenleg folyamatban van a kormánytisztviselői életpálya bevezetésének előkészítése, illetve az egészségügyi béremelés folytatásának kidolgozása.**

Valamennyi foglalkoztatott számára nettó keresetnövekedést jelent továbbá a személyi jövedelemadó egységes, 16%-os kulcsának 15%-ra csökkentése, valamint az abban érintettek számára a kétgyermekes családok adókedvezményének növelése is.

A személyi jövedelemadó 16%-ról 15%-ra történő 1%-pontos csökkentése következtében a bruttó illetményből nettó összegként megmaradó 65,5%-os rész [16% személyi jövedelemadó + 18,5% egyéni járulék feletti rész] egy százalékponttal 66,5%-ra emelkedik, így a jelenlegi nettó illetményhez képest 1,53%-kos növekedés jelentkezik minden foglalkoztatott esetében. **Tekintve, hogy a jövő évi inflációs előrejelzés 1,6%, ez azt jelenti, hogy önmagában az szja kulcs csökkentése valamennyi foglalkoztatottnak biztosítja az illetmény reálértékének megőrzését, s e felett jön valamennyi bérintézkedés hatása.**

A. A rendvédelmi életpálya-modell bevezetése

Az új közszolgálati életpálya bevezetéséről szóló 1846/2014. (XII. 30.) Korm. határozat alapján kidolgozásra került a rendvédelmi életpálya, melyet új törvény szabályoz (A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény).

A törvény a **hivatásos szolgálati jogviszonyban foglalkoztatottakra vonatkozó szabályozást új alapokra helyezi egy teljesen új előmeneteli-, illetmény és teljesítmény-értékelési rendszer felállításával**. A rendszer alapvetően a munkakörök értékalapú besorolásán és a belső előmenetelen alapul (a kívülről történő beáramlást csökkenti), megteremti az átjárhatóságot a három hivatásrend között. Az automatikus előmenetel megszűnik, valamennyi előmeneteli lépés feltételhez (képzettség, várakozási idő, teljesítményértékelés) kötött.

Az **új illetményrendszer** célja az átláthatóság biztosítása, a bonyolult pótlékrendszer megszüntetése, a munkakör értéke, a szolgálati tapasztalat és a teljesítmény (évi egyszeri teljesítményértékelés, évi két alkalommal kifizethető juttatás) elismerése. Az illetmény három eleme beosztási illetmény, szolgálati időpótlék, hivatásos pótlék. Megszűnik az illetmény-kiegészítés, a szervezeti hierarchia magasabb szintjén betöltött szolgálati beosztás nem lesz önálló illetményelemmel elismerve, a szervezeti hierarchiából fakadó különböző elvárásokat, munkaköri követelményeket a beosztások besorolása a beosztási illetményben ismeri el.

A rendfokozat szerepe a Hszt.-ben foglaltakhoz képest jelentősen változik: a betöltött szolgálati beosztáshoz igazodik, mivel besorolási kategóriánként meghatározásra kerül mind a legalacsonyabb, mind a legmagasabb rendfokozat. Mivel az egyes szolgálati beosztásokhoz köthetők a rendfokozatok, így megszűnik az a jelenlegi rendszer, hogy a beosztásban való előmeneteltől különválva mozog a rendfokozatban való előmenetel. Ezzel biztosítható, hogy a szolgálati előjáró magasabb rendfokozatot viseljen, mint a beosztottjai, így letisztul a rendvédelmi szervekre jellemző hierarchikus, előjárói viszony.

A törvény bevezeti a rendvédelmi illetményalapot, összegét a jelenlegi illetményalappal egyező mértékben, 38.650 forintban állapítja meg.

A 2015. július 1-jétől megvalósuló illetményemelés 2015. évre eső része költségvetési fedezetét a céltartalék tartalmazza, a 33,7 milliárd forintos összegben. A forrásigény – az elfogadott koncepciónak megfelelően – magába foglalja az illetmények besorolás szerinti növekedését, illetve a teljesítmény-juttatásra elkülönítésre tervezett összeget.

A Korm. határozatban foglaltaknak megfelelően **az új közszolgálati életpálya modell két további pilléreként az új lakhatási támogatási rendszer** 2015. december 31-ig; a kormányzati szolgálati, hivatásos szolgálati, hivatásos és szerződéses katonai jogviszonyban foglalkoztatottak **megtakarítási célú állami biztosítási rendszere** 2016. december 31-ig kerül kialakításra.

B. A honvédelmi életpálya-modell bevezetése

Az új közszolgálati életpálya bevezetéséről szóló 1846/2014. (XII. 30.) Korm. határozat alapján kidolgozásra került az új honvédelmi életpálya. A szabályozást a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény átfogó módosítása valósítja meg (A honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény, valamint az azzal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi XLIII. törvény).

Az új katonai életpálya bevezetésével a szolgálat érdekeinek megfelelő, a teljesítményen, a tudáson és a tapasztalaton alapuló, ugyanakkor tervezhető előmeneteli rendszer működtetését, az ezt támogató illetményrendszer kialakítását, valamint a Magyar Honvédség megtartó képességének erősítését kívánják elérni.

A relatív zárt előmeneteli rendszerben a karrier kétirányúvá válik: a katonai életpályában nem csak a magasabb beosztásba kerülés lehetősége („vertikális”) jelenik meg a karrieríven, hanem – új elemként – az oldalirányú mozgás („horizontális”) lehetősége is. Az új illetményrendszer mindkét utat emelkedő illetménnyel honorálja oly módon, hogy továbbra is a magasabb beosztásba kerülés „érje meg” jobban a katonának.

A katonai szolgálati illetmény összetevői: alapilletmény (beosztás szintje, felelősség, szervezeti hierarchia), honvédelmi szolgálati díj (szolgálati idő, horizontális karrier), illetménypótlékok

(átlagosnál nagyobb veszélyt elismerő pótlék, fokozott igénybevétel utáni pótlék, idegennyelv-tudási pótlék, munkaerőpiaci pótlék, illetve területi pótlék), teljesítményt elismerő juttatás (többleteljesítmény alapján). Az új illetményrendszer kialakítása során – garanciális elemként – biztosításra kerül, hogy az új rendszerre való áttéréssel az illetménye senkinek sem csökkenhet.

Az új illetményrendszer bevezetésével a katonák 2015. július 1-jei hatállyal átlagosan 30%-os mértékű illetményemelésben részesülnek, ennek keretében a csapatszintű végrehajtói állomány, illetve a haderő gerincét adó altiszti állomány illetménye az átlagot meghaladó mértékben nőhet, míg a tiszti állomány illetményének növekedése átlagosan 15% körüli lesz.

Ezt követően, 2016. január 1. és 2019. január 1. között további, átlagosan 5-5%-os mértékű emelésre kerül sor, a folyamat végén elérve az átlagos 50%-os növekedést. Az illetményjellegű juttatások rendszerében átalakul a szerződéses katonák szerződéséhez közvetlenül kapcsolódó juttatásainak rendszere, a hivatásos és szerződéses katonák juttatásai közötti különbségek megszűnnek.

A közszolgálati átjárhatóság keretében a hivatásos katonai életpálya része a szervezetből önhibájukon kívül kiválni kényszerülő katonák számára a közszolgálaton belüli továbbfoglalkoztatás feltételrendszerének széleskörű (kormánytisztviselői pályán, állami tulajdonban levő gazdasági társaságoknál történő) megteremtése.

Átmeneti szabályként itt is megmarad a túlszolgálat díjazása.

A katonai életpálya további két pillére: az új lakhatási támogatási rendszer 2015. december 31-ig, míg a kormányzati szolgálati, hivatásos szolgálati, hivatásos és szerződéses katonai jogviszonyban foglalkoztatottak megtakarítási célú állami biztosítási rendszere 2016. december 31-ig kerül kialakításra.

Az életpálya bevezetésének 2015. évi fedezete (10,3 milliárd forint) a céltartalékban áll rendelkezésre.

C. A kormánytisztviselői életpálya-modell bevezetése

Az új közszolgálati életpálya bevezetéséről szóló 1846/2014. (XII. 30.) Korm. határozat előírja a kormánytisztviselői életpálya kidolgozását. Ennek legvalószínűbb indulási időpontja 2016. július 1-je, a bevezetés fedezetét a 2016. évi költségvetés törvényjavaslat a céltartalékban tartalmazza.

Budapest, 2015. május 4.